

Konopinski-Klein

Polnisch-Deutsch für die Pflege zu Hause

polski i niemiecki dla
domowej opieki
starszych

Polnisch-Deutsch für die Pflege zu Hause

Nina Konopinski-Klein

Polnisch-Deutsch für die Pflege zu Hause

polski i niemiecki dla domowej opieki starszych

Mit 67 Abbildungen

Unter Mitarbeit von Dagmar Seitz und Joanna Konopinski

Nina Konopinski-Klein
Heilsbronn

ISBN 978-3-642-41807-5
DOI 10.1007/978-3-642-41808-2

ISBN 978-3-642-41808-2 (eBook)

Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.d-nb.de> abrufbar.

SpringerMedizin

© Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2014

Dieses Werk ist urheberrechtlich geschützt. Die dadurch begründeten Rechte, insbesondere die der Übersetzung, des Nachdrucks, des Vortrags, der Entnahme von Abbildungen und Tabellen, der Funksendung, der Mikroverfilmung oder der Vervielfältigung auf anderen Wegen und der Speicherung in Datenverarbeitungsanlagen, bleiben, auch bei nur auszugsweiser Verwertung, vorbehalten. Eine Vervielfältigung dieses Werkes oder von Teilen dieses Werkes ist auch im Einzelfall nur in den Grenzen der gesetzlichen Bestimmungen des Urheberrechtsgesetzes der Bundesrepublik Deutschland vom 9. September 1965 in der jeweils geltenden Fassung zulässig. Sie ist grundsätzlich vergütungspflichtig. Zuwiderhandlungen unterliegen den Strafbestimmungen des Urheberrechtsgesetzes.

Produkthaftung: Für Angaben über Dosierungsanweisungen und Applikationsformen kann vom Verlag keine Gewähr übernommen werden. Derartige Angaben müssen vom jeweiligen Anwender im Einzelfall anhand anderer Literaturstellen auf ihre Richtigkeit überprüft werden.

Die Wiedergabe von Gebrauchsnamen, Warenbezeichnungen usw. in diesem Werk berechtigt auch ohne besondere Kennzeichnung nicht zu der Annahme, dass solche Namen im Sinne der Warenzeichen- und Markenschutzgesetzgebung als frei zu betrachten wären und daher von jedermann benutzt werden dürfen.

Planung: Susanne Moritz, Berlin
Projektmanagement: Ulrike Niesel, Heidelberg
Lektorat: Annette Allée, Dinslaken
Projektkoordination: Barbara Karg, Heidelberg
Umschlaggestaltung: deblik Berlin
Fotonachweis Umschlag: © Alexander Raths/thinkstock
Herstellung: Crest Premedia Solutions (P) Ltd., Pune, India

Gedruckt auf säurefreiem und chlorfrei gebleichtem Papier

Springer Medizin ist Teil der Fachverlagsgruppe Springer Science+Business Media
www.springer.com

Vorwort – Słowo wstępne

» «Ende 2011 waren in Deutschland insgesamt 2,5 Millionen Menschen pflegebedürftig. Derzeit fehlen rund 30.000 Pflegekräfte« – »W roku 2011 było w Niemczech w sumie 2,5 miliona osób wymagających opieki. Obecnie brakuje około 30.000 opiekunów« (»Was ist mit der Pflege?, Nürnberger Nachrichten vom 18.09.2013)« ‹‹

Liebe Leserin, lieber Leser, – *droga czytelniczko, drogi czytelniku,*

dla ułatwienia czytania polskiego tłumaczenia, osoba opiekująca się przedstawiona jest jako osoba płci żeńskiej.

Wenn Sie dieses Buch in der Hand halten, überlegen Sie oder haben sich bereits entschieden, künftig in Deutschland als Pfleger(in) älterer Menschen zu arbeiten.

Fakt, że wzięła Pani tę książkę do ręki oznacza, że zastanawia się Pani, a może nawet już zdecydowała się, pracować w przeszłości w Niemczech jako opiekunka osób starszych.

Da ich selbst vor 30 Jahren mit Sprachkenntnissen nahezu an der Nullgrenze nach Deutschland kam, kann ich sehr leicht nachvollziehen, wo die größten sprachlichen Hürden liegen. Ich möchte Sie dabei unterstützen, die Verständigung zu erleichtern und sich dadurch besser in Deutschland einzuleben.

Jako, że sama przed 30 laty przyjechałam do Niemiec, ze znajomością języka niemieckiego mniej więcej na poziomie zerowym, wiem gdzie leżą największe trudności językowe. Chcę Panią wesprzeć i ułatwić wzajemne zrozumienie, dzięki czemu łatwiej będzie się Pani żyło w Niemczech.

➤ **Dieses Buch wird Ihnen helfen, sich in Alltags- und Pflegesituationen zurechtzufinden. – Ta książka pomoże Pani odnaleźć się w sytuacjach życia codziennego i przebiegu opieki.**

Die Ausschreibungen diverser Firmen bei der Suche nach geeignetem Personal zur Pflege deutscher Patienten setzen Kenntnisse der deutschen Sprache voraus. Ich gehe davon aus, dass Sie bereits einen Kurs absolviert haben oder gerade dabei sind, sich auf irgendeine Weise mit Deutsch auseinanderzusetzen. Trotzdem fange ich in diesem Buch mit Basisinformationen an – mit der Aussprache, Begrüßungssätzen und leichten Gesprächen. Über die Tiefe der Unterhaltung können Sie jedoch selbst entscheiden, ich habe auch anspruchsvollere Vokabeln eingebaut.

W ofertach firm, szukających personelu do opieki nad niemieckimi pacjentami, istotnym warunkiem jest znajomość języka niemieckiego. Wychodzę z założenia, że Pani ukończyła odpowiedni kurs lub ma aktualnie kontakt z językiem. Pomimo to zaczynam tę książkę informacjami podstawowymi – wymową, zwrotami pozdrowienia i prostymi

rozmowami. Pani sama może zdecydować o zaawansowaniu poziomu rozmów, w tym celu umieściłam również ambitne wyrażenia.

Die Gliederung des Buches ist an Ihr tägliches Leben mit Ihrer Pflegeperson angepasst. Sie finden Beispiele für die Kommunikation mit Personen in unterschiedlicher Pflegebedürftigkeit. Es kann passieren, dass sich Ihre Pflegeperson aufgrund ihres Zustandes nicht gut mit Ihnen unterhalten kann. Sie werden trotzdem Gelegenheit haben, zu sprechen: mit der Familie der Person, mit gesetzlichen Vertretern oder mit den Nachbarn und dem Arzt. Hierfür sind Sie gut gewappnet. Es kann aber auch sein, dass Ihre Pflegeperson nur körperlich eingeschränkt, dafür aber immer noch sehr fit im Kopf ist. Mit diesem Buch sind Sie auch für diese Möglichkeit gut ausgerüstet. Auf den folgenden Seiten entdecken Sie mehrere Beispiele, worüber Sie sich unterhalten können und was Sie gemeinsam unternehmen können.

Koncept książki jest dopasowany do Pani codziennego przebiegu dnia, związanego z opieką osoby niepełnosprawnej. Znajdzie Pani przykłady rozmów z osobami o różnym stopniu niesamodzielności. Może się zdarzyć, że Pani podopieczny nie jest w stanie rozmawiać. Mimo to, będzie Pani miała inne możliwości komunikacji: z rodziną osoby pielęgowanej, z prawnym przedstawicielem lub z sąsiadami czy lekarzem. Na takie sytuacje jest Pani dobrze wyposażona. Może się też zdarzyć, że osoba pielęgowana jest jedynie fizycznie upośledzona, ale bardzo sprawna umysłowo. Dzięki tej książce jest Pani również na taką możliwość przygotowana. Na dalszych stronach znajdzie Pani wiele przykładów, o czym można rozmawiać i co można wspólnie przedsięwziąć.

► **Das Buch ist so aufgebaut, dass Sie es, falls Sie Ihr Gegenüber nicht richtig verstehen, Ihrem Gesprächspartner vorlegen und ihn bitten können, entsprechende Wünsche und Formulierungen zu zeigen. – Książka jest tak sformułowana, że nawet w wypadku, gdy Pani swojego rozmówcy nie rozumie, może mu Pani ją pokazać i poprosić o wskazanie odpowiednich życzeń czy zwrotów.**

Mit diesem Buch möchte ich nicht nur bewirken, dass Sie in jeder Situation des Pflegealltags schnell nachschlagen können, sondern auch dazu beitragen, dass Sie Ihre bereits vorhandenen Deutschkenntnisse verbessern bzw. perfektionieren. Nutzen Sie die breiten, leeren Seitenränder des Buches für eigene Bemerkungen, Vokabeln oder Notizen und machen Sie es so zu Ihrem ganz persönlichen Sprachbuch!

Ich möchte Sie dazu ermuntern, die deutsche Sprache zu lernen und dank dieser Fertigkeit so viele Kontakte wie möglich zu knüpfen.

Moim celem jest, aby ta książka była nie tylko poradnikiem w temacie opieki nad osobą chorą, ale również pomocą pogłębienia znajomości języka niemieckiego lub nawet jego udoskonalenia. Szeroki margines pozwala na wpisywanie własnych notatek czy słówek. W ten sposób stworzy Pani swój prywatny podręcznik do nauki języka.

Chcę Panią zachęcić do zajmowania się językiem niemieckim, by dzięki tej umiejętności móc zawierać wiele nowych znajomości i kontaktów.

Sollten Sie Anregungen, Ergänzungen und Ideen zu diesem Buch haben, schreiben Sie mich an. Ich freue mich und werde versuchen, diese in der nächsten Auflage einzuarbeiten.

Jeśli ma Pani jakiegokolwiek propozycje, uzupełnienia lub pomysły odnośnie tej książki, proszę do mnie napisać. Ucieszę się z każdej otrzymanej reakcji i postaram się w następnym wydaniu wprowadzić ewentualne uzupełnienia. info@cct-konopinski.de

Ein deutsches Sprichwort sagt – *Niemieckie przysłowie mówi:*

»Das beste Deutsch ist das, das von Herzen kommt!« – *»Najlepsza niemczyzna przychodzi od serca!«*

Ich wünsche Ihnen viel Erfolg und Glück in Deutschland. – *Życzę Pani/Panu dużo szczęścia i powodzenia w Niemczech.*

Nina Konopinski-Klein

Heilsbronn, im März 2014

Inhaltsverzeichnis – Spis treści

1	Hinweise – Wskazówki	1
2	Vorstellung – Przedstawić się	9
2.1	Begrüßung und Abschied – Przywitanie i pożegnanie	10
2.2	Person – Osoba	10
2.3	Familie – Rodzina	11
2.4	Wohnort – Miejsce zamieszkania	13
2.5	Beruf und Ausbildung – Zawód i wykształcenie	14
2.6	Interessen – Zainteresowania	15
2.7	Erfahrung – Doświadczenie	18
2.8	Das erste Treffen – Pierwsze spotkanie	18
3	Gespräche – Konwersacja	21
3.1	Allgemeine Fragen – Pytania ogólne	22
3.2	Wichtige Sätze – Ważne zdania	23
3.3	Befinden – Samopoczucie	24
3.4	Grüße und Glückwünsche – Pozdrowienia i życzenia	24
3.5	Wetter – Pogoda	25
3.6	Religion – Wiara/Wyznanie	27
4	Allgemeines – Ogólne informacje	29
4.1	Zahlen – Liczby	30
4.2	Maßeinheiten – Jednostki miary	33
4.3	Temperatur – Temperatura	33
4.4	Wochentage und Tageszeiten – Dni tygodnia i pory dnia	34
4.5	Monate und Jahreszeiten – Miesiące i pory roku	35
4.6	Feiertage – Święta i jubileusze	36
4.7	Uhrzeit – Czas	40
4.8	Farben – Kolory	41
4.9	Eigenschaften – Właściwości, cechy	42
4.10	Positionen – Pozycje	54
5	Der menschliche Körper – Anatomia człowieka	57
5.1	Kopf – Głowa	58
5.2	Gliedmaßen – Kończyny	59
5.3	Körper – Ciało	60
5.4	Innere Organe/Organsysteme – Narządy wewnętrzne	62
6	Gesundheit und Befinden – Zdrowie i samopoczucie	63
6.1	Befinden allgemein – Ogólnie o samopoczuciu	64
6.2	Schmerzen – Bóle	65

6.3	Häufige Erkrankungen – Powszechnie występujące choroby	67
6.3.1	Erkältungskrankheiten – Przeziębienie	67
6.3.2	Erkrankungen der Atemwege – Choroby układu oddechowego.....	68
6.3.3	Erkrankungen des Herz-Kreislauf-Systems – Choroby układu krążenia	70
6.3.4	Erkrankungen des Verdauungstraktes – Choroby układu trawienia	72
6.3.5	Erkrankungen der Nieren und der Blase – Zachorowania nerek i pęcherza moczowego....	74
6.3.6	Erkrankungen des Skeletts, der Knochen und des Muskelapparates – Zachorowania szkieletu, kości i układu mięśniowego	76
6.3.7	Neurologische Erkrankungen – Choroby układu nerwowego	77
6.3.8	Schlafstörungen – Zakłócenia snu	78
6.3.9	Hauterkrankungen – Choroby skóry	80
6.4	Medizinische Geräte und Pflegeausstattung – Urządzenia medyczne i wyposażenie techniczne do pielęgnacji	81
6.5	Medikamente – Lekarstwa	86
6.6	Arztbesuch – Wizyta u lekarza	88
6.7	Krankengymnastik – Gimnastyka zdrowotna	91
7	Wohnung – Mieszkanie	93
7.1	Wohnumfeld – Mieszkanie i otoczenie	94
7.1.1	Treppenhaus – Klatka schodowa	94
7.1.2	Diele – Przedpokój	95
7.1.3	Wohnzimmer – Pokój dzienny/salon.....	97
7.1.4	Schlafzimmer – Sypialnia	98
7.1.5	Gästezimmer – Pokój gościnny.....	99
7.1.6	Abstellkammer – Komórka/Spizarnia/ pomieszczenie gospodarcze.....	100
7.1.7	Küche – Kuchnia	101
7.1.8	Badezimmer – Łazienka.....	103
7.2	Alltagssituationen – Sytuacje dnia codziennego	104
7.2.1	Lüften – Wietrzenie.....	104
7.2.2	Heizen – Ogrzewanie	106
7.2.3	Ordnung halten und putzen – Utrzymywanie porządku i sprzątanie	107
7.2.4	Wäsche pflegen – Pranie	108
7.3	Haustiere – Zwierzęta domowe	108
8	Tagesplan – Plan dnia	111
8.1	Schlafen und Aufstehen – Spać i wstawać	112
8.2	Körperpflege – Higiena osobista	114
8.2.1	Bettlägerige Person – Osoba leżąca połogowo	115
8.2.2	Mobile Person – Osoba chodząca	116
8.2.3	Pflege einzelner Körperteile – Pielęgnacja poszczególnych części ciała	117
8.3	Anziehen – Ubieranie	121
8.3.1	Kleidung und Schmuck – Odzież i biżuteria	122
8.3.2	Reparaturen und Kleidungspflege – Naprawy i pielęgnacja odzieży	124

8.4	Essen und Lebensmittel – Posiłki i artykuły spożywcze	125
8.4.1	Frühstück – Śniadanie	127
8.4.2	Mittagessen – Obiad	129
8.4.3	Abendessen – Kolacja	132
8.5	Einkaufen – Zakupy	133
8.6	Spazierengehen – Wyjście na spacer	141
8.7	Unterwegs – W drodze	143
8.8	Fernsehen und Radio hören – Oglądanie telewizji i słuchanie radia	144
8.9	Telefonieren – Telefonowanie	146
8.10	Sonstige Beschäftigung – Inne zajęcia	146
9	Notfallsituationen und Tipps – Komunikacja w nagłych wypadkach i wskazówki dla opiekunki	149
9.1	Allgemeines – Ogólne informacje	150
9.1.1	Beispielsituationen – Przykłady różnych sytuacji	151
9.1.2	Notfallsituationen – Nagłe wypadki	153
9.2	Wichtige Telefonnummern – Ważne numery telefonów	155
9.3	Zu benachrichtigende Personen – Osoby, które należy zawiadomić w razie potrzeby	156
9.4	Tipps für die Pflegerin – Wskazówki i porady dla opiekunki	156
10	Pflegeberichte – Raport/Sprawozdanie o pielęgnacji	159
10.1	Allgemeine Informationen – Ogólne informacje	160
10.2	Tagesbericht mit Beispiel – Sprawozdanie i przykład	161
11	Aussprache – Wymowa	165
12	Grammatik – Gramatyka	171
	Stichwortverzeichnis – Indeks	183

Die Autorinnen

■ Nina Konopinski-Klein

Geboren in Oberschlesien/Polen. Lebt seit 1981 in Deutschland. Studierte in Deutschland Betriebswirtschaft und Informatik (VWA). Hat in einem forschenden Pharmaunternehmen über 20 Jahre in den Bereichen wissenschaftlicher Informationsdienst, Marktforschung und zuletzt als leitende Angestellte im Marketing gearbeitet.

Arbeitet seit 2012 als selbstständige Beraterin und Trainerin im Gesundheitsbereich (Ärzte, Apotheker, Praxispersonal und Pharmafirmen) und studiert Psychologie.

Urodzona w Polsce. Od roku 1981 mieszka w Niemczech. W Niemczech studiowała ekonomię i informatykę (VWA). Pracowała ponad 20 lat w wiodącym, badawczo-rozwojowym przedsiębiorstwie farmaceutycznym w działach informacji naukowej, badania rynku i w ostatnich latach jako menedżer w marketingu.

Obecnie pracuje jako niezależny doradca i szkoleniowiec w resorcie zdrowia (lekarze, farmaceuci, pracownicy praktyk lekarskich i firm farmaceutycznych) i studiuje psychologię.

Dieses Buch entstand mit der tatkräftigen Unterstützung von:

Przy powstawaniu tej książki aktywnie współdziałały:

■ Dagmar Seitz

Geboren in Deutschland. Studierte Germanistik und Anglistik. Selbstständig als Redakteurin, Texterin und Lektorin.

Urodzona w Niemczech. Studiowała germanistykę i anglistykę. Niezależny redaktor i lektor.

■ Joanna Konopinski

Geboren in Oberschlesien/Polen. Lebt seit 1998 in Deutschland. Unternehmerin im Einzelhandel in Polen. Erfolgreiche Naturkosmetik-Beraterin in Deutschland.

Urodzona w Polsce. Od roku 1998 mieszka w Niemczech. W Polsce prowadziła działalność handlową. W Niemczech wieloletnia konsultantka w branży kosmetyki naturalnej.

Ich bedanke mich herzlich. Es hat mir viel Spaß gemacht, mit Euch zu arbeiten.

Serdecznie dziękuję. Praca z wami była dla mnie prawdziwą przyjemnością.

Hinweise – Wskazówki

Bei der Zusammenstellung der Themen habe ich fast alle Bereiche des täglichen Lebens und vor allem des Lebens bei der Pflegeperson eingeschlossen. Anhand der Inhalte können Sie sich auf einen Besuch beim Arzt, auf eine Einkaufssituation oder auf eine Unterhaltung vorbereiten. Alle Gespräche sind in Form von Dialogen dargestellt, die für die jeweilige Situation typisch sind. Blättern Sie im Buch, so werden Sie schnell die Form der Darstellung erkennen.

Wzięłam pod uwagę wszelkie sytuacje występujące w ciągu dnia w stosunku do osoby pielęgnowanej. Pani może się przygotować do każdej sytuacji, obojętnie czy to jest wizyta u lekarza, zakupy czy rozmowa. Wszelkie rozmowy są w formie dialogów, odnośnie do różnych sytuacji. Proszę przejrzeć książkę i wtedy stwierdzi Pani prostą formę prezentacji.

Beispiel – Przykład

Pflegeperson / deutscher Satz – Pflegeperson / Übersetzung ins Polnische (polnische Übersetzung immer kursiv)

Osoba pielęgnowana / zdanie w języku niemieckim – osoba pielęgnowana / zdanie w języku polskim (zawsze ukośnie)

Zu jedem Kapitel oder Unterkapitel gehört ein kleines Wörterbuch mit den für diese Situation üblichen Wörtern. An manchen Stellen habe ich auch eine Erklärung der Hintergründe oder einen Tipp für Sie hinzugefügt. Alle diese Informationen und Wörter sind absatzweise angeordnet, immer zuerst auf Deutsch und dahinter bzw. darunter kursiv auf Polnisch. Die Übersetzung kann hier und da ein wenig holprig erscheinen, mir war es aber sehr wichtig, nicht literarisch, sondern so genau wie möglich zu übersetzen. Somit können Sie die in der Übersetzung vorhandenen Wörter in dem deutschen Satz erkennen. Hier hat der korrekte deutsche Satzbau die höchste Priorität. Sie wollen schließlich Deutsch lernen, Polnisch sprechen können Sie schon.

Każdy rozdział lub podrozdział zawiera »mały« słowniczek ze słowami typowymi dla aktualnego tematu. W niektórych miejscach załączyłam wyjaśnienie, subtelności lub rady pasujące do sytuacji. Wszelkie informacje i słowa są ułożone w przedziały, najpierw w języku niemieckim i obok lub pod spodem ukośnie w języku polskim. Tłumaczenie polskie może się od czasu do czasu wydawać »po polskiemu«, dla mnie było bardzo ważne, aby tłumaczyć tak dokładnie jak tylko było to możliwe, w związku z tym, może nie zawsze językiem literackim. W ten sposób może Pani przetłumaczone zdania słowo po słowie w języku niemieckim rozpoznać.

Gramatyka i budowa zdań w języku niemieckim jest w pełni poprawna. W końcu chce się Pani uczyć języka niemieckiego, polską mowę znamy.

Apropos Polnisch – zur besseren Lesbarkeit, um nicht jedes Wort mit weiblicher und männlicher Endung schreiben zu müssen, habe ich mich im gesamten Buch für folgende Formen entschieden:

- Die pflegende Person ist weiblich und wird durchgehend »Pflegerin« genannt.
- Die gepflegte Person ist männlich (um gerecht zu bleiben) und wird »Pflegeperson« genannt.
- Die Kontaktpersonen (Familienangehörige des Betreuten, gesetzliche Vertreter, Entscheider usw.) werden alle einheitlich »verantwortliche Person« genannt.

Sollte es bei Ihnen anders sein (männlicher Pfleger, weibliche Betreute), spielt das in der deutschen Sprache keine große Rolle. Es gibt außer dem Artikel kaum einen Unterschied (der Betreute/die Betreute, der Pfleger/die Pflegerin).

A propos po polsku – dla łatwiejszego czytania, by nie pisać każdego słowa w żeńskiej i męskiej formie, zdecydowałam się w całej książce używać następującej formy:

- *Osoba pielęgnująca jest płci żeńskiej i będzie nazywana »opiekunka«.*
- *Osoba pielęgnowana jest płci męskiej (dla sprawiedliwości) i nazywam ją »osoba pielęgnowana«.*
- *Osoby kontaktowe: rodzina osoby pielęgnowanej, przedstawiciele prawni, osoby decydujące itd. mają wspólną, jedną nazwę »osoba odpowiedzialna«.*

W odwrotnej sytuacji, męski opiekun, żeńska osoba pielęgnowana, nie ma to w języku niemieckim znaczenia. Oprócz rodzajnika nie ma w języku niemieckim różnicy.

Die Artikel sind wichtig und gleichzeitig die größte Fehlerquelle, wenn man Deutsch als Fremdsprache lernt. Sie unterscheiden sich oft von den polnischen, z. B. der Stern (männlich) – ta gwiazda (weiblich). Somit empfiehlt es sich, jedes Substantiv gleich mit dem dazugehörigen Artikel zu lernen.

Rodzajniki są bardzo istotne, ale równocześnie źródłem wielu błędów w czasie nauki języka niemieckiego. Nie można ich porównywać z językiem polskim, tak na przykład: gwiazda jest w języku niemieckim rodzaju męskiego. Dlatego radzę uczyć się każdego słowa od razu z rodzajnikiem.

Wenn Sie nach bestimmten Formulierungen oder Wörtern suchen, haben Sie folgende Möglichkeiten:

- Entweder im Inhaltsverzeichnis suchen. Hier sind beide Sprachen in Spalten aufgelistet.
- Oder im Sachregister. Das ist nur auf Polnisch. Auch hier können Sie entsprechende Themen schnell finden. Bei jedem Wort steht ein Verweis zu der Seite mit dem gesuchten Thema.
- In ► Kap. 12 habe ich einige Verben im Infinitiv und in den zwei wichtigsten Formen aufgelistet. Dort finden Sie auch eine einfache Erklärung zum Umgang mit den Zeitformen.

Jeśli szuka Pani odpowiedniego sformułowania lub słowa, ma Pani do dyspozycji następujące możliwości:

- *Szukanie w spisie treści. Oddzielne kolumny dla każdego języka.*
- *W indeksie, który jest tylko w języku polskim, może Pani szybko znaleźć odpowiedni temat. Przy każdym słowie znajduje się odnośnik do szukanego tematu i strony.*
- *W rozdziale 12 przedstawiłam parę czasowników w formie podstawowej i ważnych formach odmiany. Tam znajdzie Pani proste wytłumaczenie jak korzystać z tych form odmiany.*

Ich habe versucht, soweit es mir möglich war, alle Bereiche des täglichen Lebens einer Pflegerin vollständig oder zumindest ausreichend abzudecken. Wenn Sie in einer Einrichtung tätig sein sollten, werden Ihnen Themen wie Pflegeberichte oder organisatorische Maßnahmen fehlen. Diese können Sie in entsprechenden Büchern nachschlagen, die auf diesen Bereich spezialisiert sind. Die meisten Pflegeeinrichtungen haben spezifische Standards für ihre Mitarbeiter und sie werden vor Ort diesbezüglich geschult. Auch wenn Sie den einen oder anderen Themenbereich dieses Buches in Ihrer aktuellen Situation vielleicht nicht brauchen, scheuen Sie sich trotzdem nicht, hin und wieder in einer freien Minute darin zu blättern, um neue Wörter und Sätze zu entdecken.

Staralam się, w ramach moich możliwości, objąć kompletnie wszelkie zakresy dnia codziennego opiekunki. Jeśli miałyby Pani pracować w ośrodku opieki, będą Pani brakowały informacje dotyczące sprawozdań o przebiegu opieki. Te znajdzie Pani w książkach, które się w tym temacie specjalizują. Ośrodki opieki kierują się odpowiednimi przepisami i normami, gdyby zaistniała taka konieczność, zostanie Pani w tym kierunku przeszkolona. Nawet jeśli Pani któregoś rozdziału w swojej aktualnej sytuacji nie potrzebuje, radzę pomimo to, od czasu do czasu, w wolnej chwili przeglądać książkę i odkrywać przy tej okazji nowe słowa lub zdania.

■ **Allgemeines zum Umgang mit der Sprache – Rady ogólne na temat języka**

Die Kenntnis einer Sprache ist sehr relativ. Jeder von uns hat schon mal eine fremde Sprache gelernt und sich insgeheim gefragt, welcher Kenntnis- und Verständigungsstand als genügend oder ausreichend zu sehen ist. Da wir alle drei, die sich mit diesem Buch befasst haben, viel Erfahrung mit dem Erlernen von Fremdsprachen haben, bieten wir Ihnen noch ein paar Tipps:

Zasięg znajomości języka obcego można traktować relatywnie. Każdy z nas uczył się już kiedyś języka obcego i sam zadawał sobie pytanie, od którego momentu znajomość języka obcego i możliwość posługiwania się nim jest zadawalająca. Jako że my, wszystkie trzy osoby, które zajmowały się tą książką, mamy wiele doświadczenia w tym zakresie, proponujemy kilka wskazówek:

- Versuchen Sie, sich jeden Tag mindestens eine Viertelstunde lang mit Deutsch zu befassen.
 - *Proszę starać się codziennie, przynajmniej przez kwadrans zajmować się językiem niemieckim.*
 - Nehmen Sie jede Gelegenheit wahr, mit deutschsprachigen Personen in Kontakt zu treten und sich zu unterhalten.
 - *Proszę wykorzystać każdą możliwość kontaktu z osobami mówiącymi po niemiecku i próbować z nimi rozmawiać.*
 - Versuchen Sie, so oft wie möglich deutsches Radio zu hören und deutsche Fernsehprogramme zu schauen. Auch wenn Sie nicht alles verstehen, mit der Zeit wird es besser und Sie werden überrascht sein, welche Fortschritte Sie machen.
- Der häufigste Fehler von im Ausland lebenden Personen ist das Zögern, von sich aus den gewohnten Kreis zu verlassen. Es werden meist nur gleichsprachige Freundschaften geschlossen, schnellstmöglich wird ein Satellitenfernseher mit Programmen in der Muttersprache eingerichtet, es wird in Geschäften mit Produkten aus der Heimat eingekauft usw. Das ist verständlich, denn dadurch fühlt man sich sicherer und wohler, aber bezüglich der Integration und des Erlernens der deutschen Sprache ist es kontraproduktiv.
- *Proszę się starać tak często, jak tylko jest to możliwe, słuchać niemieckiego radia i oglądać niemieckie programy telewizyjne. Nawet jeśli Pani wszystkiego nie zrozumie, z czasem będzie Pani zdumiona, z postępów jakie Pani zrobiła. Najczęstszym błędem osób mieszkający za granicą jest obawa przed opuszczeniem znajomego kręgu. Często zawiera się przyjaźnie z osobami, które władają tym samym językiem, jak najszybciej zostaje zainstalowana telewizja satelitarna z programami w języku rodzinnym, zakupy robione są w sklepach prowadzących pro-*

dukty z ojczyzny itd. Jest to zrozumiałe, w ten sposób człowiek czuje się lepiej, swobodniej i bezpieczniej. Jeśli jednak chodzi o »zadomowienie się« i opanowanie języka niemieckiego, takie zachowanie jest niesprzyjające.

- Kaufen Sie am Anfang entweder leichte Zeitschriften oder Groschenromane in deutscher Sprache. Groschenromane sind dünne Hefte, die eine einfache Geschichte beinhalten und leicht geschrieben sind. Es gibt sie in verschiedenen Themenbereichen: Liebe, Abenteuer, Western, Krimi oder auch als Arztroman. Während Sie lesen, schauen Sie nicht bei jedem Wort im Wörterbuch nach, sondern versuchen Sie, dessen Bedeutung aus dem Kontext zu erschließen. Mit der Zeit verstehen Sie mehr und mehr und können den Schwierigkeitsgrad je nach Anspruch steigern.
- *Proszę na początku kupować »lekkie« czasopisma lub wydania broszurowe w języku niemieckim. Książeczki te, w formie zeszytu, zawierają teksty pisane prostym łatwo przyswajalnym językiem. Tematyka jest bardzo różnorodna: miłość, przygody, dziki zachód, kryminały lub historyjki z »życia szpitalnego«. W czasie czytania proszę nie zaglądać przy każdym, nie zrozumianym słowie do słowniczka, tylko próbować zrozumieć znaczenie opisanej sytuacji. Z czasem będzie Pani dużo więcej rozumiała i może podnieść stopień trudności językowej (tzn. wybierać trudniejsze teksty).*
- Schimpfen Sie nicht. Schimpfwörter in einer fremden Sprache werden meist falsch eingesetzt oder der Schweregrad des Wortes wird nicht erkannt, so dass man dabei entweder vulgär oder lächerlich wirkt.
- *Proszę nie przeklinać. Przekleństwa w obcym języku są najczęściej używane w nieodpowiednim miejscu i sytuacji lub znaczenie słowa nie jest prawidłowo odebrane. To prowadzi do sytuacji, że osoba przeklinająca brzmi wulgarnie lub »na pośmiewisko«.*

■ **Tipps zum Umgang mit dem Buch – Jak korzystać z tej książki**

Wie Sie bei der Benutzung dieses Buches am besten vorgehen? Die Möglichkeiten ergeben sich aus der Ihnen zur Verfügung stehenden Zeit. Sie können: – *Jak można najlepiej z tej książki korzystać? Propozycji jest kilka, zależnie od tego ile Pani ma czasu. Można:*

- a. dieses Buch vom Anfang bis zum Ende lesen und Ihre Kenntnisse mit den Inhalten abgleichen. Beginnen Sie mit dem Inhaltsverzeichnis. – *Książkę od początku do końca czytać i przy tym porównywać swoje znajomości języka z tekstem. W tym wypadku dobrze jest zacząć od spisu treści.*

- b. in Alltagssituationen das Gewünschte nachschlagen und Formulierungen oder Wörter aussuchen. – *W sytuacjach codziennych odszukać potrzebnych sformułowań lub słów.*
- c. wenn Sie Ihren Gesprächspartner nicht richtig verstehen, ihm das Buch vorlegen und ihn darum bitten, entsprechende Sätze zu zeigen. – *Jeśli Pani swojego rozmówcę nie rozumie, pokazać mu książkę i poprosić o wskazanie odpowiedniego zdania.*
- d. in Ihrer Freizeit bestimmte Kapitel auswählen und die Formulierungen laut lesen. Sollten Sie Ihrer Pflegeperson etwas vorlesen wollen, kann auch hier das Buch sehr nützlich sein. – *W wolnym czasie wybrać któryś z rozdziałów i głośno przeczytać. Jeśli chce Pani osobie pielęgnowanej coś przeczytać, ta książka jest również dobrą lekturą.*
- e. das Buch als täglichen Begleiter nutzen, die Tagesberichte herauskopieren und zeitnah ausfüllen, leere Seiten bzw. die Seitenränder für eigene Notizen verwenden. – *Proszę traktować tę książkę jak »towarzysza życia codziennego«. Można sprawozdania dnia kopiować i wypełniać, a marginesy strony używać na notatki.*

Vorstellung – Przedstawić się

- 2.1 Begrüßung und Abschied – Przywitanie i pożegnanie – 10
- 2.2 Person – Osoba – 10
- 2.3 Familie – Rodzina – 11
- 2.4 Wohnort – Miejsce zamieszkania – 13
- 2.5 Beruf und Ausbildung – Zawód i wykształcenie – 14
- 2.6 Interessen – Zainteresowania – 15
- 2.7 Erfahrung – Doświadczenie – 18
- 2.8 Das erste Treffen – Pierwsze spotkanie – 18

Przywitanie i Pożegnanie

2.1 **Begrüßung und Abschied – Przywitanie i pożegnanie**

Guten Morgen	<i>Dzień dobry (rano)</i>
Guten Tag	<i>Dzień dobry (cały dzień)</i>
Guten Abend	<i>Dobry wieczór</i>
Herzlich willkommen	<i>Serdecznie witam/witamy</i>
Hallo	<i>Cześć (przywitanie)</i>
Mahlzeit	<i>Dzień dobry w porze obiadowej, też smacznego</i>
Auf Wiedersehen	<i>Do widzenia</i>
Tschüss	<i>Cześć/pa</i>
Gute Nacht	<i>Dobranoc</i>
Schlafen Sie gut	<i>Dobrego snu</i>
Bis morgen	<i>Do jutra</i>
... übermorgen	<i>... pojutrze</i>
... nächste Woche	<i>... przyszłego tygodnia</i>
... bald	<i>... rychłego zobaczenia</i>
... zum nächsten Mal	<i>... do następnego razu</i>

■ ■ Dialog

- Ich möchte mich verabschieden. – *Chciałabym się pożegnać.*
 - Ich danke Ihnen für Ihren Besuch. – *Dziękuję za odwiedziny.*
- Es war sehr nett mit Ihnen. – *Było mi bardzo przyjemnie.*
 - Kommen Sie bald wieder. – *Proszę przyjść znowu.*
 - Kommen Sie gut nach Hause. – *Życzę dobrego powrotu do domu.*

Osoba

2.2 **Person – Osoba**

■ ■ Dialog

- Wie heißen Sie? – *Jak Pani / Pan się nazywa?*
 - Mein Name/Vorname ist / ich heiße ... – *Nazywam się / mam na imię ...*
- Ich habe Ihren Namen nicht verstanden, können Sie ihn bitte wiederholen? – *Nie zrozumiałam Pani imienia / nazwiska, proszę powtórzyć.*